

POPAS LA. JILAVA

Zi dogoritoare de Iulie. Suiți grămadă în dubă și plecați la ora prânzului când soarele dogorea cel mai puternic am călătorit ca în infern, desbrăcați la slip și cu apa siroaie curgând pe noi. Așa am ajuns la București în gara Basarab și de acolo în alte duba și mai ermetice închise până la Jilava.

Am fost despărțiți de Păslaru Ion, Rădulescu Octavian și cei destinați pe penitenciarul de T.B.C. de la Tg. Ocna și am rămas dintre greviștii Portii Albe cu Cristache Stratulat, Remus Radina, Iosif Haiduc și alții câțiva, pe care ne-au dus în "Cavoul" de la nr. 6" care era arhiplin, și cu o jumătate de fereastră.

A doua zi ne-au dus la baia. Radina avea picioarele așa de subțiri că reușea să-și scoată, la întoarcere în celulă era unșor insuportabil și au mai băgat și hărdăul cu ciorbă fierbinte; aburii aproape sufocându-ne. Lui Stratulat, fiind bolnav de inimă i s'a făcut rău, a leșinat. Cu greu au deschis ușa și cu mai mare greutate au acceptat să-l întindem pe o rogojină, pe hol. A stat până la închidere, după masa de seară.

Privăzând ce se va întâmpla, lângă ușa ne-am așezat eu și cu Radina. A venit plutonierul și ne-a scos afară ducându-ne lângă Stratulat și ne-a spus să-l ducem în celulă. Noi am răspuns că l-am scos de acolo fiindcă era pe moarte și noi nu-l putem duce să moară. Dacă vor să-l ducă, să-l aibe pe conștiință ei.

A plecat să raporteze și au venit cu maiorul Czaki, noul comandant al Jilavei care ne-a ordonat să-l ducem în celulă. I-am spus acelas lucru. A trimis să viadă fierarul cu lanțuri și ne-a pus și nouă lanțuri la picioare. Radina era proprietarul a două perechi, unele lăsate sub pat în camera 6.

În acest timp l-am auzit pe Stratulat spunând comandantului:

"Nu vă este rușine să vă purtați așa când Molotov umblă cu căciula în mână la Geneva să cerșească pacea?! (Făcea aluzie la Conferința care se încheiase pe 21 Iulie în legătură cu pacea din Coreea și Indocina). Am văzut unul mai grozav, cu două stele mai mult (arătând cu mâna spre epoleți) și acum e alături în celulă, aici în Jilava." (De data aceasta ațuzie la Albon arestat cu Borcea).

Am fost duși într-o celulă, cu trei somiere, de pat, fără aerisire, fără lumină și cu apă pe jos de câteva degete. Cu toate aceste condiții mizerabile, aici era răcoare și aveam mai mult aer. Noi trei speram să ne eliberăm din Jilava fiindcă pedepsele începând de la 15 August până la 10 Septembrie, ne expirau. Dar în mai puțin de o săptămână am fost puși pe dubă, pe o căldură la fel de înăbușitoare și după un drum destul de greu, cu opriri pe traseu pentru "încărcări și descărcări" de deținuți, am ajuns la Oradea Mare.

Cred că Feciorii era multumit că ne purtase, pe o căldură toridă, aproape 8-900 de kilometrii, unii cu lanțuri la picioare, sclavi ai secolului 20.

Aici închisoarea ne-a primit rece. Cu aceiași amenințare. Aici e Oradea. Nu va mai merge. Aici e pușcărie.

Noi cunoștiinte, noi vesti. Aici am stat cu Mircea Ionescu inginer de la Reșița, condamnat în lotul rezistenței naționale Popp-Bujoi, și cu preotul Eusebiu Cutcan (greco-catolic), confesor și organizator al unei grupe de partizani din muntii Tipșor și ai Seculiței, din Mai 1949 până'n Decembrie 1950. Paralel cu această organizație mai fusesse o alta condusă tot de un preot, Dumitru Matei de la Iași, care a pierit executat la Jilava pe 21 Februarie 1951.

Tot la Oradea se găseau arestații cei din grupul celor evadați de la mina de plumb Valea Nistrului, care evadaseră în aceiași noapte de 6 Iunie 1953, odată cu cei de la mina Cavnic. Erau la Oradea, Nicolae Miron din Tg. Troțuș (fusesse dat din Iugoslavia), Petru Romănu (din lotul Partizanilor de la Teregoța) și Ion Coțofan din Arad. Șeful grupului, sublocotenentul de artilerie Marin Tucă, cel care organizase evadarea, se găsea separat și a fost executat în 1955 la Cluj.

Tot aici am aflat și de evadarea de la Aiud din 21 Dec. 1952 organizată de comandorul Teodor Greceanu în care Valeriu Șirianu și Gheorghe Spulbatu au fost executați, la Aiud în 1953.

La Oradea, va veni și lotul evadaților de la mina Cavnic după ce se va întocmi dosarul la securitatea din Baia Mare, și aici va avea loc procesul.

Pe 10 August 1954 stam liniștit în timp ce ceilalți erau frământați să vadă cum va reacționa administrația fiindcă mie îmi expira pedeapsa în aceiași zi.

Cristache Stratulat a început să bătă în ușe, tot mai insistent.

ELIBERAREA

Ce este, ce s'a întâmplat,, întrebă gardianul.

Să vină cineva de la greafă fiindcă aici stă încarcerat un om liber, căruia i-a expirat pedeapsa, a răspuns Cristache Stratula. Dar mai mult era curiozitatea pentru că si lui îi expira peste o lună și mai repede lui Radina.

Mi-a luat numele și după o oră aproximativ a sosit de la greafă cu dosarul, m-a întrebat, tata, mama, data arestării și pedeapsa. A plecat. Toti erau convinși că voi pleca. Ne-am schimbat ultimile informații pentru familii, adresele și ... nu vesteam mult, înainte de prânz a venit și m'a luat cu bagajul. De la penitenciar m-a însoțit un militian. Am fost dus la securitate și m-a predat cu un plic.

După ce am mai stat puțin a venit un maior, m-a întrebat ce intenții am și un CEC de vreau să mă stabilesc, după care mi-a întins biletul de eliberare și un CEC cu 169 de lei, plata muncii efectuate timp de 4 ani cât am stat la Canal. Nu mă așteptam la nici un leu după felul cum muncisem.

Am plecat și după vreo 50 de metri m'-am uitat înapoi să văd dacă cineva mă urmărește și la primul colț am întrebat pe cineva unde este CEC-ul. Mi-a explicat. Era în apropiere. Am intrat și m-am așezat la rând. Dar de la casă o voce feminină m'a strigat să vin în față. Mai erau 5-6 în față, mă întrebam, eu. Da voastră poftiți în față, nu e nevoie să așteptați. Probabil m-a văzut tuns și slăbit. Am înmănat CEC-ul și m-a întrebat cât scot? Tot am răspuns. A zâmbit și mi-a numărat până la ultimul Leu. Probabil casieritele se obișnuiseră cu astfel de apariții la ghișeu și vroiau să se manifeste într-un fel simpatia.

Poate să fi fost ora 13. M-am trezit după câțiva pași că eram în centru, după aspect. Am luat o birje și am spus adresa lui Haiduc Iosif, care rămăsese în celulă și-i promisese că primul drum îl fac la el, ca în prima Duminică familia să-i ducă un pachet, după indicațiile date, ca astfel să știe de soarta mea, fiindcă era posibil să mă trimită pe Bărăgan. Ajuns la familia Haiduc le-am spus de unde vin, le-am arătat o batistă de-a lui ca să se convingă. Nu știau că el sosise la Oradea, la doi pași de ei. S-au bucurat și au spus că se vor duce Duminică la închisoare introducând în pachet consemnul nostru.

Seara m-au condus la gară și am plecat prin Timișoara ca să fac o întrerupere de 48 de ore la Craiova să-mi văd mama. Pe drum lumea și-a dat seama și mă înconjura cu simpatie, ba un CFRist mi-a spus că a lucrat pe "mustată" la Peninsula și mi-a spus numele inginerului Nicola pe care-l cunoscuse în timpul descărcărilor vagoanelor. Probabil îi făcuse și vreun serviciu de-1 ținea minte.

Am ajuns la Craiova, unde am avut mai multe comisoane și desigur mama și-a bucurat foarte mult, povestindu-mi drumurile la Canal unde nu i se dăduse voie să mă vadă, mi-a arătat avizele pachetelor trimise și returnarea lor.

În aceea toamnă târzie, într-o dimineață pe la ora 6,30 ajunsesem la Politehnică pe Calea Grivitei și mă îndreptam spre Piața Matache Măcelaru. Pe partea hotelului "Nord" de azi erau fel de fel de magazine mici și câteva hoteluri.

În fața vitrinei unei prăvălii era întins un om cu un ziar pe față. M'am apucat propriu-zis să văd ce-i cu el, poate are nevoie de vreun ajutor. N'am apucat decât să observ că nu avea sireturi la bocanci, și o voce după un gang, de la vreo zece metri, răstită, mi-a strigat, circula și vezi-ți de drum.

Am plecat îngândurat. De parcă eram pe vremea lui Alimănescu din 1945-46 când erau împușcați, mai ales în groapa Floreasca. Dar acum era în plin București, în fața unei vitrine, și omul fără sireturi.

Pe la ora 8 întorcându-mă spre casă, de data aceasta pe bulevardul Filantropia, lângă o Alimentară în apropierea Spitalului, colț cu Banu Manta, un alt om zăcea pe trotuar, păzind de un milițian. O femeie trecând, când la văzut și-a pus mâna la falcă clătînând din cap; nimeni nu mai știe de el nimic... Mișcă, mișcă, vezi-te de drum... Prin dreptul spitalului, întrebând-o altcineva, a adăugat plină de durere... era student, de la noi din Făgăraș...

Până seara s'a mai auzit în București și de alții împușcați pe la colțuri, ba prin Crângasi, ba prin cartierul Elefterie...

Cu siguranță fusese o acțiune de intimidare a populației fiindcă au fost lăsați câteva ore ca să poată fi văzuți și să se ducă vestea.

ALTE CURIOZITĂȚI ȘI NU INTAMPLATOARE... FIIND LIBER.

În primăvara anului 1956, deși îmi schimbam adresa, am primit o invitație să mă prezint la un birou M.A.I. din Galeriile Kretulescu.

M'am prezentat și de acolo m-a luat un civil, m'a trecut prin Piața ^{Palatului} și am intrat în Ministerul de Interne, la etajul 4. Într'un birou erau doi ofițeri. După ce m'au întrebat unde lucrez, cum mă simt, mi-au întins un teanc de 50-60 fotografii spunându-mi să le privesc cu atenție și să spun pe cine recunosc. Mi-am dat seama imediat că a recunoaște pe cineva înseamnă a rămâne acolo.

Le-am luat în mână și foarte calm am luat una și le puneam deoparte. Îmi dădeam seama că ochii sunt atinși asupra mea să vadă cum reacționez.

M'am concentrat în așa fel, încât priveam fotografia fix, dar nu vedeam nimic. După ce le-am terminat am spus că n'am recunoscut pe nimeni. Chiar pe nimeni.

Da, pe nimeni cunoscut.

Mai privește odată.

Le-am luat și parcă mai rar, mă uitam și nu vroiam să văd nimic. Și nu vedeam nimic.

După ce le-am terminat, unul dintre ei mi-a spus. Ai reținut figurile.

Da, am răspuns. Dacă îți reamintești de vreunul dintre ei, să vi la biroul din Galeriile Kretulescu și să ceri să vii să ne spui.

Bine, am spus. A sunat și am fost scos din Minister.

Ce o fi fost, nici astăzi nu mi dau seama.

Toamna lui 1956 era agitată. Nemulțumirile din Polonia și mai ales din Ungaria aveau ecou și în mediile universitare din România. Studențimea se agita, începuseră să circule chemări la manifestații, ba chiar și unele manifeste.

Pe 24 Octombrie, după câte îmi mai reamintesc am fost chemat de urgență pe strada Izvor, aproape de Podul Mihai Vodă, în spatele Arhivelor Statului. Era o casă bolerească veche, în care nimeni n'ar fi bănuț că ascunde un loc de supliciu. Înainte de a mă duce acolo am anunțat trei persoane: Remus Radina, Gabriela Ionescu și pe soția mea. Toate trei au fost prezente în împrejurimi și au "patru-lat" câteva ore.

Profitând de sezon mi-am luat paltonul și servieta în care aveam două schimburi de lenjerie, săpun și prosop. În plus un codru de pâine. La ora 8 dimineața conform invitației m'am prezentat. În curte nu era nimeni. Numai în hol mă aștepta un civil de circa 30 ani, brunet, cu un umăr lăsat, care mi-a aruncat o privire în cruntă și m-a introdus într'un birou cu două scaune.

Au urmat întrebările de rigoare; tata, mama, politica, condamnările, pe unde am trecut, pentru ce am fost condamnat...

Uite ce vreau, să reconstituim trecutul din 1946, cu oameni și locuri...

Văd că iești umblat, cunoști locuri și oameni și putem face o treabă bună.

Cu cine ai acționat înainte de a fi condamnat?

Cu nimeni. Am fost condamnat în lipsă cu vreo 20 persoane necunoscute și atunci mi-am schimbat locurile și numele.

Dar în 1947?

Pentru delict de presă, un articol refuzat de cenzură și publicat ca manifest de protest împotriva arestărilor.

Și cu cine ai făcut manifestele?

Desi bănuiam, imediat mi-am dat seama unde vrea să ajungă. În acele zile apăru- seră prin facultăți manifeste. Știam că la Fac. de litere și drept le puseseră Remus Radina. Și pentru că eu făcusem Fac. de litere și fusesem condamnat pentru ma- nifeste vroiau să facă legătura. În primul rând desigur aveau manifestul-chemar și vroiau să vadă scrisul.

I-am spus că dacă mi s-ar fi spus la eliberare să țin minte pe cei pe care-i cunoscusem, atunci i-ași fi scris pe o listă și-i aveam la îndemână. Ori preocuparea mea este existența și viitorul, nu trecutul atât de păgubos.

Spune-mi ce oameni cunosti... de exemplu... din perioada când ai făcut manifes- tele, din 1947.

Am stat pe gânduri... și cu greu am scos 7-8 nume, bineînțeles toți foști tur- nători, unii deveniți agenți notorii: Paul Sava, Alexandru Drăculănescu, Constantin Bălăceanu, B. Stănescu, Constantin Popescu, Costea..., cu greu îmi aduceam aminte de câte unul.

Și unde sunt?

De unde să știu eu. Nu i-am mai văzut: Dar d-voastră care văd că m-ati găsit pe mine, cred că îi aveți în evidentă pe toți, și-i știți, pe fiecare, pe unde sunt. Văd că merge greu. Cu mine nu discuți. Uite ce este, ai aici hârie, apucă-te și scrie tot, dar tot ce ai făcut, și cu cine. Dacă termeni hârtia bate în ușă și-ți mai aduc, numai să lămurim. Și a plecat. Lăsase peste 50 de coale de hârtie.

Am stat ce am stat, m'am gândit profund, fiind convins că mă urmărește prin'o gaură, sau prin gaura cheii. Au specialitate.

Intr'un târziu m'am apucat și am scris datele biografice, după care am înșirat cele 7-8 nume amintite și iar am stat pe gânduri.

La un moment dat am scos codrul de pâine și am început să rod din el, încet, și se deschide ușa și mă întrebă ce fac, mai ai nevoie de hârie?

I-am spus că nu am nevoie, dar deocamdată mănânc ceva că sunt bolnav de ul- cer și stomacul simte nevoia să-i dau ceva să nu mă apuce durerea.

Văd că ești încapățânat. O să rămâi aici, o să te facem noi să scrii.

Domnule eu am venit cu cele necesare și i-am arătat servieta cu schimburile.

Mi-a mai lăsat hârțile și mi-a zis să mă apuc să scriu.

A plecat și eu am continuat să mă gândesc la cei de afată care erau îngrijo- rati așteptându-mă.

Spre ora 5 și jumătate a venit să-mi ia hârțile din care numai una era în- cepută...

Hai, mi-a ordonat.

M'am sculat, am luat servieta și am ieșit în hol. Mă așteptam să mă ducă în subsolul clădirii. Dar mi-a întins buletinul și mi-a arătat ușa de ieșire spu- nându-mi să-mi bag mințile în cap.

Afară nu mă mai aștepta nimeni. Pe la orele 15 au bănuț că sunt arestat și au plecat, fiecare spre casă.

În sfârșit am ajuns acasă. Soția era disperată. Bucuria a fost mare. Mi-am ^{dat} seama că nu mai este de trăit în București. Trebuia să caut să plec pe șantiere, să mi se piardă urma. Și așa am reușit să colind peste 4 ani până la altă arestare, o altă înscenare.

".....Unde sânt cei ce nu mai sânt,
Când va cădea Marele 'ntuneric, vei vedea"

O retrospectivă asupra lui 1956.

La 3 ani după "spiritul Genevei", într'o sală cu usile închise cei 1436 delegați alesi au ascultat "Raportul secret" ținut de N. S. Hrusciov pe 14 Feb. 1956, un adevărat rechizitoriu asupra crimei lor săvârșite de I. V. Stalin și despre cultul personalității lui.

Uitând să se crucească, asistența a rămas cu gurile căscate. Numai pe 6 Iunie 1956, la 12 ani de la debarcarea din Normandia s'a aruncat în lume și "bomba" cu -Raportul lui Hrusciov- publicat de ziarul american New-York Times.

Erau astfel relevate actele de violență, de teroare, asasinat, relicve ale despotismului oriental ce au stat la baza conceptului de "dușman al poporului", de care au avut parte toate popoarele intrate sub jugul sovietic acoperit de umbrela anglo-americană.

"Bomba" la început a făcut fum și apoi sânge.

Pe 19 Iunie la Budapesta s'a pus problema îndepărtării din partidul comunist ungar a responsabililor asasinatelor și înscenărilor judiciare.

În Polonia se cerea reabilitarea lui Gomulka condamnat pe acuzații false.

Pe 28 Iunie are loc la Poznan revolta muncitorilor de la Uzinele de locomotive strigându-se jos URSS, jos ocupația sovietică, s'a atacat miliția și până seara prin intervenția "eliberatorilor" s'a înăbușit în sânge, făcându-se 54 morți și arestându-se 320 de muncitori. O afacere internă "rezolvată" scurt.

Dar situația se înrăutățește. Sindicatele și studenții își manifestă nemulțumirile. Biroul politic polonez este convocat la Moscova. Invitația este refuzată și se anunță ținerea celui de al 8-lea Comitet Central polonez.

Neinvitați sosesc la Varsovia, Hrusciov, Mikoian, Molotov, Kaganovici și Koniev (comandantul șef al Pactului de la Varsovia) în timp ce Rokossowski ordonă trupelor poloneze să coopereze ce cele sovietice masate la frontieră, pentru a înăbuși subversiunea.

Polonezii s-au opus ingerințelor rusești care revendicau dreptul de arbitraj și supraveghere a intereselor lagărului socialist.

Delegatia sovietică s'a întors la Moscova în timp ce Gomulka preciza unele măsuri de liberalizare pe 20 Oct. 1956: decolectivizarea, libertatea religioasă, dezvoltarea democrației socialiste, reforme economice, alegându-se un nou Comitet Central.

Au loc câteva incidente anti-sovietice și rușii sunt nevoiți să accepte modelul Gomulka, în fața pericolului ungar, și anunță că sunt gata să revizuiască raporturile economice cu toate țările socialiste pe baza suveranității naționale, a interesului reciproc și egalitate în drepturi.

NEMULȚUMIRILE DIN UNGARIA SE TRANSFORMĂ ÎN REVOLTĂ

Pe 23 Octombrie izbucnesc incidente în Ungaria unde Imre Nagy e câștigat de reformiști, pe când Ianos Kadar cade în brațele rușești după ce 3 luni avusesera discuții și agitații continui.

În seara de 23 Octombrie 1956 studenții unguri convoacă o mare adunare anunțată prin afișe lipite pe zidurile Budapestei. Adunarea se transformă în revoltă, se cere demolarea statuii lui Stalin, ocuparea Radioului....de unde seara au izbucnit focuri de arme... Comitetul Central numește ca prim-ministru pe Imre Nagy și se face apel la garnizoana sovietică să restabilească ordinea.

Din noaptea de 23/24 izbucnește furia poporului.

În seara de 24 sosește la Budapesta Mikoian și Suslov, iar Gerő e înlocuit în fruntea partidului comunist cu Kadar, în timp ce greva se generalizează cuprinzând și alte orașe.

Imre Nagy pe 30 Octombrie 1956 anunță revenirea la sistemul guvernamental din 1945 bazat pe cooperarea democratică a partidelor de coaliție, promite alegeri libere, eliberează pe Cardinalul Mindszenty, pretinde sovieticilor să-și retragă trupele.

Situația internațională favorizează fărădelegile săvârșite de ruși în mentinerea sclaviei în Europa de est.

Chinezii au susținut și îndemnat pe ruși să reprime imediat rebeliunea ungară, în timp ce neînțelegerile dintre americani și franco-englezi pe problema Canalului de Suez au ușurat riscurile intervenției sovietice din dimineața de 4 Noiembrie 1956, când trupele din jurul Budapestei au intrat în acțiune înăbușind în sânge orice rezistență.

În acele zile, la Europa liberă, în comentariul făcut de Grigore Gafencu referitor la aceste evenimente se spunea:

"Atitudinea de ansamblu a Occidentului vis-à-vis de URSS, pasivitatea vinovată de ordin politic, afectiv, intelectual, în raport cu opresiunea și distrugerea pe care le exercita U.R.S.S.-ul în Est ilustrează, pe de o parte aversiunea profundă, ireductibilă, nepotolită față de Europa și Occident, iar pe de altă parte neputința, îngustimea de vederi și dezordinea care domnesc la O.N.U., unde țările nedezvoltate, prin reprezentanții lor, și mai puțin dezvoltați, și guvernele aflate în slujba națiunilor captive, au ajuns să facă legea."

Analizând efervescența anului 1956, Grigore Gafencu pe calea unelordor spunea niște adevăruri cunoscute de un deceniu, de când i s' a permis URSS-ului să ajungă în inima Europei și să batjocorească ființa umană și tot ce aceasta făcuse de milenii pentru a fi considerată ca o forță novatoare, permanent în evoluție și prosperitate pentru ea, și pentru urmași. Astfel, ca un strigăt de alarmă atenționa:

"Insurecția de la Budapesta, mai mult decât evenimentele din Polonia, a demonstrat imposibilitatea unei concilieri între țările captive și ocupația sovietică. Nu poate fi vorba de adaptare la un regim ca cel impus de U.R.S.S. popoarelor din est: este un conflict permanent. Cei convinși că o "destinare" și o "coexistență" se pot stabili între Est și Vest, atâta vreme cât voința, sentimentele, demnitatea popoarelor din Est vor fi batjocorite și disprețuite, se înșeală amarnic... Marele merit al celor două insurecții este de a fi scos în evidență acest adevăr pe care toți oamenii politici occidentali s-au încapatănat să-l ignore..."

"Pe plan economic, falimentul a cuprins toate domeniile-agricole, industriale, sociale-, fără nici o compensatie sau consolare. In domeniul politic, principiul dictaturii -că este vorba de dictatura unui tiran, a unui grup de tirani, sau de dictatura unui partid, este si el falimentar. Popoarele nu-l mai doresc. Ele nu mai vor să se supună rigorii sistemelor și doctrinelor a căror aplicare a dezvăluit caracterul lor iremediabil antinatural, antiuman.

Toate acestea ne conduc la falimentul cel mai grav, mai total al comunismului, falimentul din sectorul uman: Omul a rămas el însuși, neschimbat, violent opus experiențelor absurde și arbitrare care au fost plănuite în dauna sa. Punct capital: tineretul care n'a cunoscut regimul anterior este deosebit de refractar la sistemul comunist. Este vorba aici de o revoltă profundă-și un soi de revanșe pe care rațiunea umană înțelege să o ia asupra elucubrațiilor marxiste...

Imperiul lui Stalin se prăbușeste, antrenând în cădere, și îngropându-l sub ruinele sale, sistemul de guvernare politic, economic și social al comunismului..."

MOSCOVA ÎNCERCĂ SĂ ÎNĂBUȘE SPERANȚELE DE LIBERALIZARE

Pe 25 Noiembrie 1956 Ever Hogeia în Albania declară fidelitate absolută Moscovei și chiar o dovedește prin executarea a trei frunțași adepți ai lui Tito și arestarea a circa 1000 de deviaționiști.

După numai 3 zile, T. Jivcov, pe 28 Nov. 1956 declară: "Organele dictaturii proletare există în Bulgaria și sunt din ce în ce mai puternice" și acuză "huliganii" titoiști care ceruseră reducerea învățământului marxist-leninist în Universități. Au arestat sute de persoane reducând la tăcere intelectualitatea.

La Praga se făceau declarații precizându-se: "Cei care cred că Cehoslovacia va lua drumul valului liberalizării, a unei democrații false, înșelătoare, vor fi decepționați.

În RDG, Ulbricht admitea necesitatea schimbării metodelor, o adaptare a regimului la condiții politice și economice diferențiate, adică să nu se prea schimbe, el rămânând stalinist.

Comitetul Central din patria mămă întrunit pe 22-29 Iulie 1957 reproșând grupului Molotov, Kaganovici, Malenkov... că sunt prizonierii ideilor și metodelor vechi, dogmatici și sectari, i-a scos din conducerea partidului.

ȘI LA NOI, CA LA NIMENI

Gheorghiu Dej anunță că noi nu avem de făcut reabilitări, dar uita să spună că există și la noi problema generațiilor.

Pe cea a UNIRII României împreună cu cei născuți odată cu ea, a lichidat-o după 1946, după furtul voinei naționale. Pe studenții de la Cluj, a trimis pe Lucrețiu Pătrășcanu să-i liniștească și după aceea să-i trimită în temnițe la "reeducare". Ca între frații de marxism, tot Dej lă pus pe Nicolșchi și oamenii lui, care i-au tras un glonț în ceafă.

Generația lui 1946 a continuat să fie măcinată prin lagărele de exterminare până în 1964. O mică parte a ieșit în "recreație

între 1954-1958, iar alții, și aceștia puținți, s-au eliberat în 1964.

Pe aceștia regreta că n'a știut în 1949 că o să vină 1989 să-și întrebze de sângele care l-a vărsat...
Atunci în 1949 înființase securitatea, institutie creată pe spațiile detinuturilor politici cărora le înscena fel de fel procese, le confiscă averile ca să-și justifice "munca" și i-ar fi venit ușor să-și lichideze pe toți ce-i încurcau planurile trimise de Moscova.

Acum în 1956, cei ieșiți în recreație, o parte se găseau pe Bărăgan, iar alții printre care mă număram și eu, ne vindecam rănilor sau ne târam din ușe'n use, să ne câștigăm existența, îmbrăcămîntea și adăpostul peste noapte.

Generația noastră decimată pe drept cuvânt, de abia se mai mișca, în schimb generația studentească a lui 1956 era frământată de aceleași probleme cauzate de ocupația sovietică, și în timp ce la Timișoara se scria pe ziduri "Vrem pâine" și suntem împotriva U.R.S.S.-ului, pe cuprinsul Banatului, în localități, ca de exemplu Făget, erau lipite afișe cu lozinci ca: Înălțarea regimului comunist de teroare, Plecarea armatei sovietice, Dorim libertate și pâine, Desființarea gospodăriilor colective și a cotelor obligatorii...

Studentimea timișoreană își cristalizează doleanțele alăturându-se celor dorite de țărani și muncitori, adăugând scoaterea marxismului și limbii ruse din învățământ, reducerea pretului mesei la cantină, sesiune deschisă la examene... toate pe fundalul nemulțumirilor identice din lagărul socialist și în semn de solidaritate cu colegii lor maghiari.

În fața celor peste 2000 de studenți ce strigau dreptate și libertate pentru poporul român subjugat, guvernul pro-moscovită la începutul lui Noiembrie a pus sub control viața universitară, a început să perchezitioneze căminele arestând și deportând studenții, iar partidul comunist a format un Comandament militar în frunte cu A. Moghioros, Ilie Verdet, gen. Dragnea, col. Negrea Vasile, masând unitățile militare în jurul Timișoarei, hotărînd chiar desființarea Centrului Universitar dacă acțiunile protestatare studentești nu vor fi înăbușite până la 3 Noiembrie 1956.

Represaliile nu au întârziat și din sutele de arestări s'a grăbit înscenarea unui proces cu 29 de conducători ai studențimii.

Studenții Bucureșteni solidarizându-se cu colegii din Banat și-au expus și ei nemulțumirile, și încercând să le manifeste public au fost arestați înainte de a ajunge la statuia lui Mihai Viteazul. Torturați îngrozitor la Uranus de Enoiu, Sporea și alți călăi, au luat drumul lagărilor de exterminare.

La Cluj a fost trimis Miron Constantinescu din partea guvernului ca să înăbușe mișcarea studentească promițând rezolvarea imediată a tuturor problemelor, care au rămas promise.

Imediat însă a fost înlocuit ministrul învățămîntului Ilie Murgulescu chiar cu Miron Constantinescu. Măsurile luate au fost de verificarea întregului corp profesoral și eliminarea elementelor dușmănoase din rândurile studenților. Ceaușescu intervenind într-un discurs bâlbăit pe 15 Noiembrie, califica mișcările studentești ca provocări ale "dușmanului" și cerea nimicirea și zdrobirea "elementelor contrarevoluționare". Dându-i perfectă dreptate Ceaușecului, ajunge Ion Iliescu satrapul studențimii exmatriculînd-o și dînd-o pe mîna securității pentru a fi "muncită" de acești călăi. Numindu-l secretar al C.C. al U.T.M. și presedintele comitetului de organizare al asociațiilor studentești din R.P.R., lui Iliescu i s'a dat pâinea și cutitul ca să îngeunche tineretul.